	მუხლი 9 – მისაწვდომობის საილუსტრაციო ინდიკატორები						
ფიზიკური გარემოს, ტრანსპორტის, სერვისების, ინფორმაციისა და კომუნიკაციების სისტემების და სხვა საჯარო ან საზოგადოებისათვის ღია დაწესებულებებსა და სერვისებზე თანაბარი მისაწვდომობა							
მახასიათებლები/ ინდიკატორები	გზები და ტრანსპორტი	საჯარო ან საზოგადოებისთვის ღია დაწესებულებების შიდა და გარე სივრცეების და ამ დაწესებულებების მიერ მიწოდებული სერვისების მისაწვდომობა	ინფორმაცია, კომუნიკაციები და სხვა სერვისები ელექტრონული სერვისების, საგანგებო სიტუაციებთან დაკავშირებული სერვისების, საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების (ICT) ჩათვლით				
სტრუქტურა	9.1. ძალაშია კანონმდებლობა, რომელიც უზრუნველყოფს ფიზიკურ გარემოზე, ტრანსპორტზე, სერვისებზე, ინფორმაციასა და კომუნიკაციებზე, (სა ტექნოლოგიური საშუალებების ჩათვლით) და საჯარო ან საზოგადოებისთვის ღია დაწესებულებებსა და სერვისებზე თანაბარ/სხვათა თანაბრად მი როგორც ურბანულ ასევე სასოფლო არეალებში						
	9.2. საჰაერო, სარკინიგზო, სახმელეთო- სამგზავრო და საზღვაო-სამგზავრო ტრანსპორტის შესახებ არსებული კანონმდებლობა აერთიანებს მისაწვდომობის სტანდარტებს.	9.3 მშენებლობისა და დაგეგმარების შესახებ არსებული კანონმდებლობა აერთიანებს საზოგადოებისთვის ღია სერვისებისა და ფიზიკური გარემოს მისაწვდომობის სტანდარტებს.	9.4. ტელეკომუნიკაციების, მედიის და მასთან დაკავშირებული საინფორმაციო სერვისების შესახებ არსებული კანონმდებლობა აერთიანებს მისაწვდომობის სტანდარტებს. i 9.5. საგანგებო ვითარებასთან დაკავშირებული სერვისების შესახებ არსებული კანონმდებლობა აერთიანებს მისაწვდომობის სტანდარტებს.				
			9.6 საზოგადოებისათვის განკუთვნილი სამთავრობო ინფორმაციისა და კომუნიკაციების მარეგულირებელი კანონმდებლობა უზრუნველყოფს ვებსაიტებისა და აპლიკაციების სრულ მისაწვდომობას და სამთავრობო ინფორმაცiის არსებობას ალტერნატიულ ფორმატებში.				
	9.7 მისაწვდომობასთან დაკავშირებულi ყველა არსებულ ბარიერის აღმოსაფხვრელად ყოვლისმომცველი ეროვნული მისაწვდომობის სტრატეგიის და/ან გეგმის არსებობა.						
პროცესი	9.8 შშმ პირთათვის მისაწვდომი სატრანსპორტო სერვისის განმახორციელებელი ერთეულების რაოდენობა და თანაფარდობა, რომელიც დაყოფილია ტრანსპორტის სახეობების მიხედვით (მაგ.: ავტობუსი, მატარებელი, ტრამვაი, მეტრო, ტაქსი და სხვა) და სერვისის სახეობების მიხედვით (მაგ.: კერძო სერვისი/საჯარო სერვისი).	9.10 იმ ახლად აშენებული შენობების რაოდენობა და პროპორცია, რომლებიც ესადაგება მისაწვდომობის სტანდარტს. 9.11 ხელმისაწვდომობის სტანდარტის შესაბამისობაში მყოფი უკვე არსებული საჯარო/სამთავრობო შენობების და დაწესებულებების რაოდენობა და პროპორცია.	9.12 მისაწვდომობის სტანდარტის შესაბამისი საჯარო ვებსაიტებისა და აპლიკაციების რაოდენობა და პროპორცია . 9.13 სატელევიზიო პროდუქციის წილი და ჟესტური ენის თარგმანისთვის დათმობილი დრო და მისაწვდომობასთან დაკავშირებული სხვა მახასიათებლები და საშუალებები დაყოფილია მედიის მფლობელობის ტიპის მიხედვით (კერძო/საჯარო), სატელევიზიო პროდუქტის სახეობის მიხედვით (სიახლეები/სხვა ტიპის პროგრამები) და მისაწვდომობის მახასიათებლების მიხედვით, რომლებსაც ესა თუ ის სატელევიზიო პროდუქტი გვთავაზობს.				
	9.9 ღონისძიებები, რომლებიც		9.14 საზოგადოებისთვის გამოქვეყნებული სახელმწიფო ანგარიშების რაოდენობა, რომელიც აწვდის ინფორმაციას საჯარო სერვისების და მათი ფონქციების შესახებ				

უზრუნველყოფს და ხელს უწყობს შშმ

რომელიც აწვდის ინფორმაციას საჯარო სერვისების და მათი ფუნქციების შესახებ

	პირთათვის ალტერნატიულ მისაწვდომ სატრანსპორტო სერვისებზე წვდომას.		მისაწვდომ ფორმატში არის დაყოფილი ფორმატების ტიპების მიხედვით და მისაწვდომი ფორმატების თანაფარდობის მიხედვით ჯამში გამოქვეყნებულ სახელმწიფო ანგარიშებთან შედარებით.			
	9.15 უნდა არსებობდეს მისაწვდომობის აუდიტის სამთავრობო პროგრამები, რომელიც მოითხოვს შშმ ექსპერტთა და მათი წარმომადგენელი ორგანიზაციების მონაწილეობას.					
	9.16 კვლევით საქმიანობაში, პროდუქტებისა და სერვისების განვითარების პროცესში უზრუნველყოფილია უნივერსალური დიზაინი და გაზრდილია მისაწვდომობა.					
	9.17 უნივერსალური დიზაინსა და მისაწვდომობის სტანდარტებში დატრენინგებული პროფესიონალების, კონკრეტულად კი ინჟინრების, არქიტექტორების, სატრანსპორტო ოპერატორების, საჯარო სერვისების მიმწოდებლების, ვებ-დიზინერების, მედია-ოპერატორების და სხვა პროფესიონალების რაოდენობა და მათი პროცენტული წილი.					
	9.18					
	ცნობიერების ამაღლების კამპანიები და აქტივობები, რომლებიც ხელს უწყობს ინკლუზიას და მწარმოებელთა და სერვისის მიმწოდებელთა ინფორმირებას მათი იმ უფლებებისა და პასუხისმგებლობების შესახებ, რომლებიც უკავშირდება მისაწვდომობას.					
	9.19					
	რეგულაციების შემუშავების, მათი განხორციელების და მონიტორინგის, პროგრამებისა და საჯარო პოლიტიკის წარმოების, ტრანსპორტის, ინფორმაციისა და კომუნიკაციების მიმართულებით შშმ პირთა და მათი ორგანიზაციების აქტიური ჩართულობის უზრუნველსაყოფად ჩატარებულია კონსულტაციები.					
	9.20					
	Number of received complaints related to accessibility of persons with disabilities, investigated and adjudicated in favour of the complainant, disaggregated by kind of mechanism, and the					
შედეგები	proportion of these complied with by the gove 9.21	ernment or duty bearer. 9.22	9.24			
	მოსახლეობის წილი, ვისაც ხელსაყრელი წვდომა აქვს საჯარო ტრანსპორტზე დაყოფილია სქესის, საკი და შეზღუდული შესამლებლობის მიხედვით. (გაეროს მდგრადი	ქალაქებში არსებული საზოგადო გამოყენებისთვის განკუთვნილი ღია სივრცეების საშუალო წილი დაყოფილია მათი მოსარგებლე პირების სქესის, ასაკისა და	ინტერნეტის მომხმარებელ ინდივიდთა წილი დაყოფილია ასაკის, სქესის და შეზღუდული შესაძლებლობის მიხედვით (გაეროს მდგარდი განვითარების ინდიკატორი 17.8.1)			
	განვითარების მიზნები. 11.2.1.)	შეზღუდული შესაძლებლობის მიხედვით. (გაეროს მდგრადი განვითარების მიზნები 11.7.1.)	9.25 შშმ პირთა წილი, ვინც აცხადებს რომ მათთვის მარტივადაა მისაწვდომი საგანგებო ვითარებასთან დაკავშირებული სერვისები ალტერნატიული საკომუნიკაციო საშუალებების გამოყენებით.			

		9.23 შშმ პირთა წილი ვინც აცხადებს რომ საქალაქო და სასოფლო ტიპის დასახლებებში მათთვის მისაწვდომია საჯარო დაწესებულებები ეროვნულ და რეგიონულ დედაქალაქებში არსებული სამთავრობო შენობების ჩათვლით	ოფიციალური ურთიერთობებისას დაყოფილია საჯარო სერვისი ტეპის, შშმ პირთა
--	--	---	--

დანართი

¹აღნიშნული მოიცავს ინტერნეტს, ციფრულ ტექნოლოგიებსა და მობილურ ტელეფონს.

სუნდა მოიცავდეს მინიმუმ შემდეგ ელემენტებს:

- უნივერსალური დიზაინის პრინციპის დანერგვა მისაწვდომობის სტანდარტებისა და სახელმძღვანელოების შემუშავებაში
- ვალდებულება დაკმაყოფილდეს სექტორისათვის სპეციფიკური ტექნიკური სტანდარტები
- ეფექტური გადამწყვეტი სანქციების არსებობა მისაწვდომობის სტანდარტების დარღვევის შემთხვევაში
- დამოუკიდებელი უწყების ჩამოყალიბება, რომელიც მონიტორინგს გაუწევს მისაწვდომობის სტანდარტებთან შესაბამისობას
- მისაწვდომობის განსაზღვრება ითვალისწინებს დამხმარე ტექნოლოგიებისა და ხელსაწყოების, ადამიანის თუ ცხოველის მიერ გაწეული მხარდაჭერას
- ყველა საჯარო შესყიდვის კონტრაქტის შესაბამისობა მისაწვდომობის სტანდარტთან
- მჭიდრო კონსულტაციების ჩატარების ვალდებულება შშმ პირთა ორგანიზაციების წარმომადგენლებთან მისაწვდომობასთან დაკავშირებული ინიციატივების თაობაზე.
- იმგვარი ნიციატივები, რომლებიც ხელს უწყობს მისაწვდომობას, მაგალითად გადასახადისგან გათავისუფლება
- ინიციატივები, რომლებიც ხელს უწყობს მისაწვდმომობას, მაგალითად იმ მოწყობილობების, იმპორტული/ექსპორტული დამხხმარე ტექნოლოგიებისა და მოწყობილობების, გადაადგილების საშუალებების, შენობებისა თუ დაწესებულებების მოდიფიკაციის შემთხვევაში მათია გათავისუფლება გადასახადებისგან და დამხმარე საშუალებების, საკომუნიკაციო ხელსაწყოებისა ან სახლის მოდიფიკაციის ფინანსური მხარდაჭერა.
- ් აღნიშნული მოიცავს ინტერნეტს, ციფრულ ტექნოლოგიებსა და მობილურ ტელეფონს..
- ∮რომელიც შემუშავებულია შშმ პირთა ორგანიზაციებთან გამართული შინაარსობრივი კონსულტაციების შედეგად და შეიცავს:
  - პასუხისმგებლობების მკაფიო განაწილებას, დასახულ მიზნებს და განხორციელების ვადას.
  - მინისტრთაშორისი თანამშრომლობის მექანიზმებს.
  - გამოყოფილ ზიუჯეტს.
  - მონიტორინგისა და იძულებითი განხორციელების მექანიზმს
  - გადამჭრელ სანქციებს შეუსრულებლობის შემთხვევაში.
- საღნიშნული უნდა მოიცავდეს შემდეგ ზომებს:
  - სავალდებულო ტექნიკური სტანდარტების მიღება ბარიერებისგან თავისუფალი წვდომის მისაღწევად, რომლის მეშვეობითაც მტკიცდება სატრანსპორტო საშუალებების დიზაინი, შენობებისა და ICT-სთან დაკავშირებული სერვისები მიიღება შშმ პირებთან და მათ წარმომადგენელ ორგანიზაციებთან მჭიდრო კონსულტაციების და საერთაშორისო სტანდარტების გათვალისწინების შედეგად
  - მოთხოვნა განხორციელდეს ფიზიკური გარემოსა და ტრანსპორტის, შენობებისა და საზოგადოებისათვის ღია დაწესებულებებისა და სერვისების პირველადი და პერიოდული აუდიტი მისაწვდომობასთან დაკავშირებული ბარიერების აღმოჩენის მიზნით, ასევე ბარიერების აღმოსაფხვრელად განკუთვნილი საჯარო ფინანსები უნდა განიკარგოს შშმ პირებთან და მათ წარმომადგენელ ორგანიზაციებთან მჭიდრო და თანმიმდევრული კონსულტაციების შედეგად.
- სატრანსპორტო მომსახურების სისტემის მარეგულირებელი კანონების შესაბამისად, შესაძლოა განსხვავებული კრიტერიუმის შემოღება იყოს სათანადო.
- [†]შესაძლოა მიღებულ იქნას განსხვავებული ზომები, მაგალითად პარაგადაადგილების მომსახურების შემოღება, სუბსიდიების გაცემა ან მგზავრობის ანაზღაურება შშმ პირებისათვის, რათა მათ შეძლონ ალტერნატიული მისაწვდომი სატრანსპორტო საშუალებების გამოყენება და ა.შ.
- ¹ მოცემული ინდიკატორი მოითხოვს სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოების მიერ განხორციელებულ კონკრეტულ აქტივობებზე დაკვირვებას თუ რა ზომებს მიმართეს მათ გადაწყვეტილების მიღების პროცესში შშმ პირთა ჩასართავად შემდეგ საკითხებზე: საკითხები, რომლებიც შშმ პირთა კონვენციის 4.3. მუხლის თანახმად პირდაპირ ან არაპირდაპირ ეხება თავად შშმ პირებს და რომელიც მოიცავს საკონსულტაციო შეხვედრებს, ტექნიკურ ბრიფინგებს, ონლაინ-საკონსულტაციო კითხვარებს, კომენტარებს კანონმდებლობისა და პოლიტიკის შემუშავებას სხვა მონაწილეობის სხვა მეთოდებთან და მექანიზმებთან ერთად. ამ მხრივ სახელმწიფომ უნდა უზრუნველყოს:
  - კონსულტაციის პროცესის გამჭვირვალობა
  - სათანადო და მისაწვდომი ინფორმაციის მიწოდება
  - არ დააყოვნოს ინფორმაცია და შშმ პირთა ორგანიზაციებს ხელი შეუშალოს თავისუფლად გამოხატონ თავიანთი აზრი.
  - ჩართოს როგორც რეგისტრირებული, ისე არარეგისტრირებული ორგანიზაციები
  - უზრუნველყოს ადრეული და უწყვეტი ჩართულობა
  - დაფაროს მონაწილეობასთან დაკავშირებული ხარჯები (მაგ.: ტრანსპორტირების ხარჯი, შეხვედრაზე დასწრებასთან დაკავშირებული სხვა ხარჯები და ტექნიკური ინსტრუქტაჟი.ⁱ როგორიცაა სიმბოლოების ენა, ბრაილი, speech to text, მარტივი წამკითხველი.